ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับระบบการเกษตรกรรมผสมผสานบนที่ สูงของชาวเขาเผ่าม้ง บ้านช่างเคี่ยน – ดอยปุย จังหวัด เชียงใหม่

ชื่อผู้เ ชียน

นายลีศึก ฤทธิ์เนติกุล

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ตร.พงษ์ศักดิ์ อังกลิทธ์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ตุษฎี ณ ลำปาง กรรมการ นายสนิท วงษ์ประเสริฐ กรรมการ อาจารย์ รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับระบบการเกษตรกรรมผสมผสานบนที่สูงของ ชาวเขาเผ่ามังบ้านช่างเคี่ยน-ตอยปุย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาซ้อมูลทั่วไปด้านส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมและด้านจิตวิทยาที่มีผลต่อการยอมรับระบบการเกษตรกรรมผสมผสานบนที่สูงของชาวเขาเผ่า มังบ้านช่างเคี่ยน-ตอยปุย ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 99 ครัวเรือน การวิจัยดำเนินการ โดย ใช้แบบสัมภาษณ์ สอบถามหัวหน้าครัวเรือน ทุกครัวเรือน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิ่เคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ คือ ค่าร้อยละ ค่ามัชฉิมเลขคณิต และพดสอบสมมุติฐานโดยใช้ค่า Pearson Product Movement Correlation Coefficient และค่า Chi- Square

ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าครัวเรื่อนเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งมีอายุเฉลี่ย 42.60 ปี ดีดยาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 13.1 ส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมปีที่ 4 สมาชิกในครัวเรื่อน เฉลี่ย 8.01 คน และสมาชิกในครัวเรื่อนที่สามารถเป็นแรงงานโดยเฉลี่ย 4.93 คน ส่วนใหญ่ มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรมอยู่ในเกณฑ์ดี มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรน้อย เข้ารับการฝึกอบรมการเกษตรที่สูงปานกลาง ส่วนใหญ่มีการรับฟังรายการการเกษตรจากสถานี วิทยุกระจายเสียงเป็นบางครั้ง มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนต่อปี โดยเฉลี่ย 98,035.35 บาท มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 18.576 ไร่ เกษตรกรชาวเขาเผ่ามังส่วนใหญ่มีความตระหนักสูงถึง คุณประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมมีความมุ่งหวังในชีวิตของตนเอง และมีความ มุ่งหวังในอนาคตของลูกหลาน

ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่าอายุ การไม่ติดยาเสพติด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำนวน
ครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรที่สูง จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้ทั้งหมดของ
ครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตรกรรม ความตระหนักถึงคุณประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ความมุ่งหวังในชีวิตของตนเองและความมุ่งหวังในอนาคตของลูกหลาน มีความสัมพันธ์
ต่อระดับการยอมรับระบบการเกษตรกรรมผสมผสานของชาวเขาเผ่าม้งบ้านช่างเคี่ยนอย่างมีนัย
สำคัญยิ่งทางสถิติแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับระบบการเกษตรกรรมผสมผสานของชาวเขา
เผ่าม้งบ้านดอยปุย สำหรับระดับการศึกษา และการได้รับฟังข่าวสารทางการเกษตรจากรายการ
วิทยุชาวเขา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับระบบการเกษตรกรรมผสมผสานของเกษตรกร
ชาวเขาเผ่าม้งทั้งสองหมู่บ้าน

เมื่อเปรียบเทียบระดับการยอมรับระบบการเกษตรกรรมผสมผสานระหว่างเกษตรกร ชาวเขา เผ่าม้งบ้านช่างเคี่ยนและบ้านดอยปุย พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

ปัญหาของเกษตรกรชาวเขาเผ่ามั้งในการยอมรับระบบการเกษตรกรรมผสมผสาน ได้แก่ ลักษณะของพื้นที่ทำการเกษตรกรรม และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม ที่มีการกระจัด กระจาย ทำให้เสียเวลาและแรงงานในการดูแลรักษา

เกษตรกรชาวเขาเผ่ามังต้องการให้รัฐบาลรับรองสิทธิในการใช้พื้นที่ทำการเกษตร— กรรมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีการจัดสร้างปัจจัยพื้นฐานตามความเหมาะสม มีการส่งเสริม การเกษตรที่สูงอย่างต่อเนื่อง หาพืชพันธุ์ใหม่ ๆ ซึ่งสามารถทำรายได้แก่เกษตรกรชาวเขา และ ชณะเดียวกันสามารถเอื้ออำนวยต่อสภาวะแวดล้อมได้เป็นอย่างดีด้วย ส่งเสริมอาชีพอื่นที่ไม่ใช่ อาชีพการเกษตรกรรมเพื่อเป็นรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือน ส่งเสริมให้ชาวเขาเผ่ามังมีส่วนร่วม ในการจัดการทวัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในขอบเขตที่เหมาะสม Thesis Title

Factors Affecting The Hmong's Adoption of Integrated Highland Farming System at Chang Khian-Doi Pui Villages, Chiang Mai Province.

Author

M.Sc. (Agriculture)
Examining Committee:

Mr. Leeseuk Rithnatikul Agricultural Extension

Assoc.Prof.Dr. Pongsak Angkasith Chairman
Assist. Prof. Dusdee Nalampang Member
Mr.Sanit Wongprasert Member
Lecturer Rampaipan Apichatpongchai Member

Abstract

The Objectives of this research entitled "Factors Affecting The Hmong's Adoption in Integrated Highland Farming System at Chang Khian-Doi Pui Villages, Chiang Mai Province." were to study the general basic characteristics and personal, economical, social and psychological factors of Hmong farmers affecting the adoption of integrated farming system and to answer associated problems.

Data collected from the two Hmong villages, which were divided into two groups from 99 households. (Chang Khian the White Hmong and Doi Pui the Blue Hmong). Individual interviews were conducted by the researcher. Data was presented in terms of percentage, arithmatic mean, Pearson Product MomentCorrelation Coefficient and Chi-Square for hypothesis testing.

From the research findings, it was found that the average age of Hmong farmers was 42.60 years with 13.1 percent being drug addicted. Most Hmong farmers had an education level below pratom 4. The average household 8.01 persons and workers available household members was 4.94 persons on average. Most farmers had regular watershed for agricultural irrigation. Farmers had little with agricultural extension officers and regularly contact participated in highland agricultural training. Most farmers irregularly followed agricultural programs from radio station. average total yearly income was 98,053.35 bath. Household farm averaged 18.58 rai. Most of the Hmong realized that they as well their descendants received a benefit from the natural resources and environment.

From hypothesis testing it was found that the following factors were significantly related to the adoption of an integrated farming system by the Hmong farmers at Chang Khian village: age, drug unaddiction, household members, watershed for agricultural agricultural extension irrigation, contact with officers, participation in highland agricultural training, workers available members, total yearly income of the household, from household household farm area, a realization of the benefit of the natural resources and environment in their lives and anticipation of regular living of their descendants.

However, the Hmong farmers at Doi Pui village were not significantly affected by these factors.

Education and the reception of agricutural information from tribal radio program were not significantly related the adoption of integrated farming by the Hmong farmers at both Chang Khian and Doi Pui villages.

From a comparison of the White Hmong farmers at Chang Khian village and the Blue Hmong farmers at Doi Pui village, it has been found that the adoption of integrated farming were significantly related to the villages or Sub-tribes.

The most common problems identified by Hmong farmers were the dispersal of farm area and watershed. These have caused the loss of time and labors for the farmers.

Suggestion and needs from Hmong farmers are as follows: government grant of land to Hmong farmers, construction of appropriate infrastructure, encouraging highland agricultural extension work, recommending the growing of new cash plants which are friendly with the environment and natural resources, promoting non-agricultural occupation and ecouraging Hmong farmers to participate in the management of natural resources and environmental conservation.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved